

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. - f.
 Vidéken: " 9 " " 4 " 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Nincs eső.

Milliók ajkárólkél a fohász egy kis esőért! Benne volnánk már június havában, a mikor Magyarországon megkezdődik az aratás és nagy a gazdák aggodalma, hogy alig lesz mit aratni. Pusztul, vesz a buza. A rozsda teljesen ellepte a nagy aszály miatt megszáradt, apró kalászokat, melyekben nem fejlődhetik ki a szem. A hány vidékről kaptunk tudósítást, annyiféle változatban siránkoznak a nagy csapás miatt, mely az országot sújtja a nagy szárazság folytán. Bő, országos eső még javíthat valamit a helyzeten, a kapások még felüdülhetnek, de legjobb esetben is már csak gyenge közép-termesre számíthatunk, ha pedig nem lesz eső mihamarább, akkor rettenetes inség fenyegeti az országot, mert akkor nemcsak búzánk nem lesz, hanem kukorica és burgonya sem. Nemcsak nem lesz eladni valónk, hanem a szegény ember pótélelmiszerében, a burgonyában, tengeriben és hüvelyesekben is hiány lesz.

Roppant nagy csapás ez az országra nézve. Hiszen Magyarország boldogulása, népének jóléte oly szoros összefüggésben van a természettel, mint talán egy országban sem. Mezőgazdaság a mi főfoglalkozásunk és ennek a sikerétől függ a többi gazdasági ágak fejlődése is. Ha rossz a termés, akkor ezt megérezzük mindnyájan. Az iparosnak akad a munkája, a kereskedőnek csökken a forgalma és kevesebb lesz a jövedelme az ügyvédnek, az orvosnak, még a papnak is, ellenben súlyosabb lesz a megélhetése a fogyasztók nagy tömegének.

Nagyon szomorú dolog az, ha egy ország boldogulása egyedül az időjárástól függ, főképpen akkor, amikor a tudomány már régen tisztában van azzal, hogy azon lehet segíteni. Egyiptomnak csak egyetlen egy nagy folyója van: a Nilus, de ennek vizét egész csatornahálózzal vezetik az ország minden részébe. Az a nyomorult egyiptomi fellah,

aki a feleségét fogja faekéje elé és úgy műveli kis földcskéjét, nem érzi soha az aszály veszedelmét, mert akkor kap vizet földjére, amikor csak szüksége van reá és ugyancsak a csatornák el is vezetik a vizet, ha több a keltetésnél.

Magyarország folyóvizei a legszerencsésebben vannak a természet által elosztva és csak csatornahálózzal kellene ezeket a folyókat összekötni, akkor azután nem volna aszály, nem volna inség. — Lám a kormány ezzel a programmal foglalta el a miniszteri széket és most e helyett emlékiratokkal akarja lekenyerezni az országot. Emlékiratokat írni könnyű, mert a papiros türelmes, de úgy látszik, hogy a magyar nép is az és csak az Istentől várja az áldást. Már pedig ehhez az embereknek is hozzá kellene járulni.

Politikai hírek.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt folytatta a jövő évi költségvetés tárgyalását. Előreláthatólag e hó 10-ig befejezik a budgetet, úgy hogy a képviselőház tizedikén megkezdheti a tanácskozásait. Kilencedikén mindenestre formális ülés lesz, melyen a legközelebbi ülés napirendjét állapítják meg.

A vasutasok sztrájkja.

— Főtárgyalás. —

— Távirati tudósítás. —

Ez év április 19-én világra szóló szenzáció történt. A vonatok egyetlen parancsszóra az egész országban megálltak s a szárnyas kerék nehéz ólomteste öt teljes napon át nem száguldott végig az Alföld rónaságán s a mozdonyok füstje nem borította felhőbe a vasutak mentét. Öt teljes napon át szünetelt a kereskedelem s Budapest, az ország fővárosa — teljesen elszigetelve a vidéktől — izgatottan leste, várta, mikor lesz vége a sztrájknak s mikor indulnak újra a vonatok.

A világhírű nevezetességü, maga nemében páratlan vasuti sztrájk azzal végződött, hogy a kormány utasítására, a budapesti államrend-

őrség április 23-án letartóztatta a sztrájkot intéző 13-as bizottság tagjait, kik egész május 4-ig vizsgálati fogságban tartattak. A kir. ügyészség hivatali hatalommal való visszaélés büntette miatt vádat emelt ellenük s ez ügyben a közönség óriási érdeklődése mellett, a budapesti büntetőtörvényszék Oláh András bíró elnöklete alatt tegnap folytatta a végtárgyalást. Az érdeklődő közönség már a reggeli órákban oly nagy számmal lepte el a törvényszék folyosóit, hogy a bíróság tagjai is csak nagy küzdelemmel tudtak a tárgyaló teremig eljutni. Miután előzőleg még más három kisebb bünpert kellett letárgyalni a bíróságnak, a vasutasok ügyére csak 10 óra után került a sor.

A királyi ügyészség vádirata.

A perbe fogott 13-as bizottság tagjai ellen, számszerint 11 vasutas ellen a királyi ügyészség a következő vádiratot nyújtotta be:

„A magyar királyi államvasutak alkalmazottainak nagy része anyagi viszonyaik megjavításának kérészokolása végett, 1903. év április 19-én, hivatalos kötelességeik teljesítését, összebeszélés következtében megtagadta. Az ország e miatt kiszámíthatatlan károkat szenvedett, mert a forgalom országsszerte fennakadt s hosszabb ideig a vonatok nem közlekedtek.

Ezen országos katasztrófa előidézésével 1. Sarlay János 47 éves ágostai evangélikus vallású, máv. állomásfőnök helyettes, 2. Seide Arthur 55 éves, római katolikus zágrábi máv. főellenőrt, 3. Lorber József 38 éves, izraelita, fumei máv. hivatalnokot, 4. Janovits Miklós 45 éves, görögkeleti vallású, fumei máv. hivatalnokot, 5. Kósa Lajos 36 éves ev. ref. zágrábi máv. hivatalnokot, 6. Margulit Kálmán 42 éves izraelita vallású budapesti nyugalmazott máv. ellenőrt, 7. Veréb Mihály 33 éves, római katolikus vallású rákospalotai máv. kocsi rendezőt, 8. Komlós Manó 37 éves izraelita vallású, zágrábi máv. segédmérnököt, 9. Polinec Lajos 26 éves, római katolikus, budapesti máv. hivatalnokot, 10. Breuer Ferenc 42 éves izraelita vallású, budapesti máv. hivatalnokot, 11. Kardos Antal 36 éves római katolikus, budapesti máv. kocsi rendezőt, 12. Turesányi Pál 39 éves római katolikus, ujbpesti máv. hivatalnokot, 13. Kaesó Gyula 36 éves római katolikus mozdonyvezetőt és 14. Faludy József 38 éves római katolikus máv. állomásfőnököt, a büntetőtörvénykönyv 480. §-a és a 481. §-a szerint minősülő hivatali hatalommal való visszaélés büntette címén azzal vádoljuk, hogy 1904. év április hó 19. és következő napjain hivatali kötelességüknek teljesítését,

TOLNAIDÁNIEL

Tavaszi és nyári czipők, remek

czipő-áruháza

formákban

DEBRECZEN, PIACZ-U. 49. SZ., POSTÁVAL SZEMBEN.

megérkeztek.

összebeszélés következtében megtagadták és „A vasutasok tizenhárom bizottsága” elnevezés alatt a magyar királyi államvasuti alkalmazottakat országsszerte sztrájkra csábították.

A védelem álláspontja.

A vádlottakat az ország legjelesebb kriminalistái vádik és pedig Eötvös Károly, dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Györffy Gyula, dr. Miklós Gyula, Baracs Marcell, dr. Benedek János, dr. Bakonyi Samu, dr. Gál Jenő, dr. Lengyel Zoltán, dr. Perl Soma, dr. Pollacsek Sándor, dr. Schaffer József, dr. Landler Jenő és dr. Polonyi Dezső.

A védőügyvédek a királyi ügyészség vádiratával szemben arra az álláspontra helyezkednek, hogy a királyi ügyészség által megnevezett büntető elkövetésére nemcsak, hogy gyanu nem forog fenn, de annak tény álladéka még csak szó sem férhet. A 481. §-ban meghatározott delictum tárgya, csak közhivatalnok lehet. Amde a 461. paragrafus világosan és taxative megmondja, hogy kik a közhivatalnokok s ezek között az államvasuti alkalmazottak, mint közhivatalnokok egyáltalán nem szerepelnek. Ha a törvényhozásnak az lett volna a szándéka, mikor ezt a törvényt alkotta, hogy az államvasut alkalmazottait a közhivatalnokok közé sorozza, módjában lett volna ezt expressis verbis, a felsorolásnál határozottan kifejezni. A királyi hatóságok több ízben ki is mondták, hogy a 461. § szerint a vasutasok nem közhivatalnokok. Igaz ugyan, hogy egy kuriai döntvény egy esetben közhivatalnoknak minősítette a vasutast, de ez a döntvény törvénytelen alapon nyugszik, mert fennálló törvényt csak a törvényhozásnak van joga módosítani.

De a védelem szerint a vádlottak egyáltalán nem követtek el büntető cselekményt, mert a szolgálati köteleesség megtagadása nem állhat pusztán mulasztásból és a szolgálati hely elhagyásából; az ilyen magyarázat ismét a törvény meg nem engedett kibővítése, mert a szolgálati köteleesség megadásához, illetékes helyről jövő felszólítás, parancs szükséges és az ennek való ellenszegülés állapítja meg a deliktumot. Már pedig az köztudomású tény, hogy az ugynevezett sztrájkolók közt, azon célból, hogy az alkalmazottakat a szolgálat teljesítésére felszólítsa, soha sem jelent meg az államvasutak hivatalos személye. Sőt egyéb történt. Midőn szombatkor vasárnapra virradó éjjel a 13-as bizottságot több képviselő Hieronymi kereskedelemügyi miniszterhez vezette, még az sem szólította fel őket, hogy térjenek vissza szolgálatukhoz, hanem így szólt: „Ázzal, hogy ily késő éjjel fogadom önöket, különös jelét adom jóindulatomnak. Végleges választ most nem adhatok, de holnap, vasárnap délutánig várjanak, akkor megadom válaszómat”.

A 13-as bizottság tagjait maga a kereskedelmi miniszter szólította fel tehát, hogy vasárnap délutánig várjanak, a miből kitűnik, hogy ezen időpontig, minden egyébtől eltekintve, az ellenük felhozott deliktumnak nem lehetnek sem tettesei, sem felbujtói. Délután pedig már elfogattak és így eszelekvésük további eshetősége is megszűnt. De a felbujtás vádjá sem állhat meg, mert terheltek egy személyben tettesek és felbujtók nem lehetnek és nem látják tőlük külön váltan azon tetteseket, a kiket ők felbujtottak volna.

Ezzel érvelnek a védők s az ország közönsége kíváncsian várja, vajjon figyelembe veszi-e a törvényszék ezen nyomós érveket.

A tárgyalás kezdete.

A tárgyalást dr. Oláh András bíró fő-tárgyalási elnök vezeti. Szavazóbírák: dr. Füzesi Zoltán és dr. Horváth Sándor törvényszéki bírók. A vádhatóságot dr. Geszti

Andor kir. ügyész képviseli. Az elsőrangú vádlottakat Sarlay Jánost és Selde Arthurt dr. Vázsonyi Vilmos, Komlós Manó Eötvös Károly, Kacsó Gyulát dr. Györffy Gyula, Kardos Antalt dr. Miklós Gyula és Margulit Kálmánt dr. Bakonyi Samu ügyvédek védik.

Pont fél tizenegykor nyitja meg a tárgyalást Oláh elnök. A tárgyalóterem nagyon is szűknek bizonyul. A védők helye csak két személyre van berendezve s így a 13 ügyvéd hogy elférjen, pótasztalokat állítottak fel részükre a teremben.

Elnök konstatálja, hogy a vádlottak mind megjelentek. Tanuknak be vannak idézve: dr. Sherbák Elek máv. igazg. titkár, Vörös László és Dobiécky Sándor országgyűlési képviselők, Ivollósa Géza rendőrfogalmazó, Márton Gyula máv. főmérnök s még 25 tanu. A védelem által bejelentett tanuk, jelesen Tisza István miniszterelnök, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Láng Lajos volt kereskedelemügyi miniszter és Rudnay Béla főkapitány csak akkor idéztetnek be, ha ez a tárgyalás folyamán szükségesnek mutatkoznak.

Ezután az elnök megnyitja a nyilvános tárgyalást. Figyelmezteti a hallgatóságot, hogy a teremben tetszés, vagy nem tetszés nyilvánítása szigorúan tilos, ha ez mégis megtörténne, kénytelen lenne a hallgatóságot eltávolítani a teremből. Majd a perben álló felekhez és azoknak jogi képviselőjéhez fordulva így szólt:

Egy figyelmeztetést, vagy jobban mondva kérést terjeszték önök elé és ez az, hogy a mai tárgyaláson tartsák meg a kellő higgadságot, de a mi a fő, a politizálástól tartsák távol magukat. Attól félek, folytatódna tovább az elnök, hogyha politikai utratelnek a felek a mai ügyet, izzó politikai szenvedélyeket gyujtanak lángra a mai tárgyaláson és ez nagy baj lenne, mert ez veszélyeztetné e komoly, nagy horderejű, országos érdekű ügy higgadságát és komolyságát. Az elnök ezután a védelem tanuit elboacsátja s minthogy ma nem kerül rájuk a sor, holnap reggelre idéztetnek be. Következik a vádirat felolvasása.

Előcsatározás.

Dr. Vázsonyi Vilmos: Tiltakozik a vádirat azon állítása ellen, hogy a vádlottak beismerték bűneiket. Ez nem áll. Ezt ők sohasem ismerték be, sőt mindig tagadták, hogy ők közhivatalnokok s hogy büntetendő cselekményt követtek el. Tiltakozik tehát a vádirat ellen, melynek szövege nem felel meg a valóságnak.

Dr. Polonyi Dezső: Kéri védenec, Faludy József ügyében, hogy a bíróság szállítsa le saját illetékességét, mert védenec mezőlaborei illetékességi s a sztrájk kitörése napján nem is volt Budapesten, hanem csak másnap érkezett ide. Továbbá kéri, kérdezze meg a törvényszék az ügyésztől, hogy védenec kit, mikor és hol bujtott fel arra, a mivel vádolja.

Geszti Andor királyi ügyész kéri, hogy a védők indítványai elutasítsassanak s csodálkozik azon, hogy az ügyvédek itt szolidaritást nem vállalnak egymással s mindegyik külön tesz indítványokat.

Györffy Gyula: Ehez semmi köze az ügyész urnak.

A törvényszék úgy dönt a kérdésben, hogy a saját illetékességét állapítja meg Faludy ügyében is.

Dr. Polonyi Dezső semmisségi panaszt jelent be a határozat miatt.

Sarlay János kihallgatása.

Elnök: Hallotta, hogy mivel van vádolva, — bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Miért nem?

— Mert én nem bujtottam fel soha senkit s békére törekedtem mindig.

— Milyen aktív szerepe volt önnek a vasutasok mozgalmában?

— Előzőleg egy 72-es bizottság elnöke voltam, a mely a vasutasok fizetésrendezését akarta keresztülvinni, szemben a kormány javaslatával, melyet ez ügyben a Házhoz benyújtott.

— Megelőzőleg vett ön részt sztrájkmozgalomban?

— Soha!

— A 72-es bizottság megalakulását nem kifogásolta a felettes hatóság?

— Tudtommal nem.

— Mikor függesztették fel önt?

— Április 19-én, azért, mert bejelenttem a főkapitánynak, hogy 20-án ülést tartunk.

— De erre nem volt önöknek akkor engedélyük?

— Csak azért nem volt, mert Justh és Földessy, a 72-es bizottságnak volt elnökei elmulasztották ezt kérni. Ők az okai mindeknek, a mi történt.

— Átadtam a pénztárt Hauer kollégának s elmentem a Demokrata-körbe.

Vázsonyi: Erről nem tudok.

Elnök: Hogy került a 13-as bizottságba?

— Azt magam sem tudom. Én abba bele nem folytam. Épp a képviselőházban voltam, a mikor erről értesítettek s miután azt mondták, hogy délután a kormány kiküldöttje tárgyalni akar velünk, elfogadtam a megválasztást s kimentem a sztrájk-tanyára. Ettől fogva résztvettem az ügyek vezetésében, de mindig arra törekedtem, hogy az ellentéteket elsimítsam.

— Mi célból alakult a sztrájkbizottság?

— Hogy a tárgyalást a kormány és a vasutasok között teljesítse.

— Lett volna önnek valami haszna, ha a sztrájk sikerül?

— Semmi, mert magasabb fizetést én már úgy sem kaptam.

— Ha önök nem szervezkednek, akkor a tömeg széjjelomlott volna.

— Nem mi szervezkedtünk, a tömeg szervezkedett!

— Mit tud ön azokról a táviratokról, melyek a sztrájk kiütését tudatták az egész országban?

— Arról mitsem tudok.

— Kik írták és kik adták fel ezt a táviratot?

— Nem tudom. Ezt nem mondhatom meg.

Hol tárgyaltak önök a kormány képviselőivel?

— Részben a sztrájk-tanyán, részben a Demokrata Körben.

— Nagy volt a differencia az önök kívánsága és a kormány javaslata között?

— Kérem az elnök urat, mentse fel ez alól a vallomástól. Különben is ez nem sajtóper.

— Ön belement a vallomásba, most már köteles felelni.

— Szerintem semmi lényeges differencia nem volt közöttünk.

— Egyáltalában nem érzi magát bűnösnek?

— Határozottan nem. Öt óráig tárgyaltunk Hieronymi miniszterrel, kinek kijelentettük, hogyha javaslatunkat a tömeg nem fogadná el, félreállunk. Erre a miniszter így szólt hozzánk: Ne álljanak félre, sőt kérem önöket, maradjanak meg a mozgalmal élén.

— Igérték önöknek amnesztiát?

— Vörös László mint kormány-megbizott kijelentette, ha azonnal munkába állnak a vasutasok, a múltért soha bántódásunk nem lesz.

— Tud ön valamit a vonatok megállításáról?

— Közvetlen tudomásom nincs, mert akkor már engem felfüggesztettek.

Elnök: Vörös László igazolta, hogy ő a kormány megbízottja?

Teljes tisztelettel:

Darvas Testvérek

Debreczen Piac-utca.

A tavaszi idény alkalmából van szerencsénk a t. közönség b. figyelmébe ajánlani dusan felszerelt női és gyermekfelöltő ruháinkat. Nagy választék tavaszi női és gyermekfelöltőkben, selyemszövet és mosó-bluzokban, napernyőkben és esernyőkben. Dus rakár kéz kosztümökben. — A felsorolt árúk szíves megtekintésére felhívjuk a hölgyközönség figyelmét.

— Nem, erről nem volt szó.
 — Figyelmeztette ő önöket arra, hogy a sztrájk büntetendő cselekmény?
 — Nem. (Nagy mozgás.)
 — Rábeszélte ön valakit arra, hogy sztrájkba lépjen s tagadja meg a munkát?
 — Soha.

A következő vádlott: Lorher József.
 Elnök: Megértette a vádat? Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Nem. Én nem tagadtam meg a szolgálatot, mert akkor, a mikor a sztrájk kiütött, én már fel voltam függesztve. De közhivatalnok sem vagyok, mert esküt soha nem tettem.

— Tudatosan nem tétettek önnek esküt?

— Erre felelni nem tudok.

Az ügyész közbe szól valamit, mire Vázsonyi kéri az elnököt, tiltsa meg, hogy az ügyész elnöki jogokat gyakoroljon.

Izgalmas jelenet.

A harmadik vádlott Turcsányi Pál volt. Az ő kihallgatásánál az elnök huszonegy sürgönyt mutatott fel, a melyek azonban a vizsgálat folyamán nem voltak meg, csak tegnapi kelettel kerültek az iratok közé. — Az elnök előterjesztésére éktelen láрма támadt.

Dr. Györffy Gyula tiltakozott az ellen, hogy az ügyesség meglepetésszerűleg iratokat csempészen be. Követeli, hogy az elnök ne vegyen a sürgönyökről tudomást.

Geszti Andor ügyész gunyos mosollyal hallgatta az ügyvédet; majd közbekiáltott:

— Operett!

A jelenet erre még izgatottabb lett.

Miklós Gyula v. ügyvéd: Ezt a hengegő modort kikérem magamnak! Az ügyész eljárása operett.

Az összes ügyvédek felugráltak, amire dr. Geszti magyarzni akarta a szavait, de csak olajat öntött a tüzre. Végre a bíróság visszavonult tanácskozni.

Egyház és iskola.

A tanfelügyelő körútja. Csánky Viktor tanfelügyelő az utóbbi hetekben bejárta s megvizsgálta a vármegye összes vidéki népiskoláit.

Egyházi földek. A debreceni ev. ref. egyház tanácstermében tegnap és tegnapelőtt Vecsey Zoltán gazd. bizottsági elnök jelenlétében az egyházi földeket árverelték. A bérbeadás oly kedvező volt az egyházra nézve, hogy a bérösszeg 25—30 százalékkal magasabb, mint eddig volt. A földeket egyébiránt sokkal kisebb részletben adták ki, mint eddig, s így többen vehettek bérbe egyházi földet, mint ezelőtt.

A debreceni izraelita elemi iskolákban az 1903—1904-ik tanévet bezáró nyilvános vizsgálatok a Simonffy-utcai iskola földszinti épületében a következő sorrendben fognak megtartani: Junius hó 12-én vasárnap, délelőtt az I-ső leányosztály, délután az I-ső fiuosztály. Junius hó 13-án, hétfőn délelőtt a II-ik leányosztály, délután a II-ik leányosztály. Junius hó 14-én, kedden délelőtt a III-ik leányosztály, délután a III-ik fiuosztály. Junius hó 15-én, szerdán délelőtt a IV-ik leányosztály, délután a IV-ik leányosztály. Junius hó 16-án, csütörtökön délelőtt a V., VI-ik leányosztály, délután az V-ik fiuosztály. Junius hó 17-én, pénteken délelőtt 9 órakor évrő ünnepély a Deák Ferenc-utcai nagytemplomban. A vizsgálatok délelőtt 8 és délután 3 órakor kezdődnek. Az iskolaszék és képviselőtestület t. c. tagjai, valamint a t. c. szülők és tanügybarátok tisztelettel kéretnek, hogy vizsgálatokon megjelenni sziveskedjenek. Az iskolaszék.

VIDÉK.

Öngyilkosság a temetőben.

— Saját tudósítónktól. —

Temesvárról jelenti tudósítónk: Politzer Samu 35 éves rövidárkereskedő, kinek a Jozsefvárosi Kossuth Lajos-utca 14. szám alatt levő házában volt az üzlete, ma éjjel a helybeli izr. temetőben édes apja sirhalman jobb halántékra lőtte magát s mire reggel ráakadtak, már halott volt.

Politzer családja megbizta az öngyilkost azzal, hogy menjen ki a temetőbe és rendeztesse szülői sírját, melyet az egész család ma délelőtt meg akart látogatni. Politzer tegnap künn is járt ebből a célból a temetőben és több ízben beszélt a temetőcsőszszel, este fel hazafelé látták indulni. Mikor ma délelőtt 8 óra tájban a szerencsétlen ember nővére elsőnek kijött a temetőbe, guggolva találta bátyját apja sirhalman. Azt hívén, hogy valamit igazgat a siron, megszólította bátyját. Az nem mozdult, közelebb lépett és ekkor pillantotta meg a forgópisztolyt a bátyja kezében. Azonnal kiátotni kezdett, mire a temetőőr segítségére sietett, de hiába, a szerencsétlen már kiszenvedett.

A zsebében két levelet találtak, az egyikben arra kéri a rendőrséget, hogy kiméletesen tudassák szerencsétlen végét feleségével és családával és felbon olatlanul temessék el, a másik lepecsételt levél feleségének szövege. Halálát özveggye, egy gyermeke és rokonsága siratja. Tettét zilált anyagi viszonyai miatt követte el.

A hadházi közbécsőhid építése ügyében most volt az ajánlati versenytárgyalás. Ennek eredménye alapján a vágóhidat, mely 10,500 koronába kerül, Meleg László újfahértői vállalkozó fogja felépíteni.

Az oltár előtt. Varsányból jelentik: Luc Ferenc tanító a múlt ősszel megjelent Varsányba, a hol eljegyezte Horvát Pál ottani birtokos leányát, Ilonát. Az esküvőt tegnap kellett volna megtartani. A násznép is, a jegyesek is ott voltak már a templomban, a pap megkezdte a szertartást, a mikor a tömegből előugrott egy leány s vitriol öntött a völegény és a menyasszony arcába. A mikor lefogták, elmondta, hogy Szirákról való, Dombi Etelnek hívják s egy ottani kereskedő leánya. A tanító ezelőtt Szirákon volt, a hol elcsábította a leányt s akkor elhagyta. A völegényt, a kinek az arca a felismerhetlenségig összeégett, a lakására vezették. A leány tizenhét éves fivére, a ki elkísérte a hugát, rálőtt a tanítóra, a kit a karján sebesített meg. A tanítónak, a menyasszonynak is nagyon súlyos az állapota s alighanem mindketten megvakulnak. A boldogtalan leányt, a ki így torolta meg a becsületét és a fivérét letartóztatták.

Baltházár bűvész Bösörményben. Baltházár bűvész, a ki a debreceni színházban két estén nagy sikert aratott, holnap vasárnap este Bösörményben fog egy előadást tartani.

Rákóczi hamvait nem hozzák haza.

— Távirati tudósítások. —

Az egész ország boldog pár hét óta! Hogyne! Hisz elrendelték, hogy a nagy fejedelem holttestét hazaszállítsák Törökországból. Annak a nagy fejedelemnek, a ki éveken át hadat viselt a labancok

ellen; s kinek neve azóta minden Habsburg előtt vörös posztó volt.

És most tudósítónk diplomáciai körökből azt az előttünk is majdnem hihetetlen értesülést nyerte, hogy Rákóczi hamvainak hazahozatala, legalább egyelőre elmarad. Megjegyezzük, hogy e hihetetlenül hangzó hírt tudósítónk értesítése után is fentartással közöljük, mert lehetetlennek tartjuk, hogy úgy a kormányférfiaink, mint a diplomácia olyasvalamire kérték volna ki előzetesen az uralkodó beleegyezését és jóváhagyását, a minek keresztülvihetőségéről jóelőre nem győződtek meg.

Tekintve azonban a törökök ellenszenvét a holttestszállítás iránt s tekintve főleg azt, hogy a konstantinápolyi lazarista szerzetesek mily fanatizmussal ragaszkodnak ahhoz, hogy a fejedelem holttestét tovább is zárdájukban maradjon, ez eshetőség nincs kizárva. Hisz az ötvenes években nálunk is volt arra eset, hogy a pannonhalmi bencések egyszerűen ráirtak Bécsből, hogy küldjék fel azonnal a császárvárosba Szent István király palástját, melyet Gizella királyné sajátkezűleg készített s mely rendszerint a főapát őrizete alatt van.

A bécsi uraknak a londoni Britisch Muzeum nagyobb összeget kínált érte. A pannonhalmi főapát, Konesz Konstantin egyszerűen megtagadta az engedelmességet s az első király palástja még ma is Pannonhalmán van. Nincs tehát kizárva, hogy így járunk a lazaristáktól most reklamált Rákóczihamvakkal is.

A VÁROSHÁZARÓL.

A jog- és pénzügyi bizottság e hó 7-én, kedden délután fél 4 órakor ülést tart, a melyen az 1903. évi zárszámadást fogják tárgyalni. A tárgy fontosságára való tekintettel, a tagoknak pontos megjelenése kéretik.

Városi közgyűlés. E hó 9-ikére akarták kitűzni a május hónapról elmaradt közgyűlést, de miután a város 1903. évi zárszámadásának előkészítése sok időt vesztett igénybe, a közgyűlést körülbelül 15—20-ikkal később fogják megtartani.

A szervező bizottság tegnap d. u. 6 óráig ülésezett a városházán, a melyen rendőrségi iparügyosztály szervezetét tárgyalták Domahidy Elemér főispán elnöksége alatt.

Az 1903. évi zárszámadás. Debrecen város 1903. évi zárszámadása lesz a júniusi városi közgyűlés legfontosabb tárgya. A zárszámadásnak többször ismertetett tételét már átvizsgálta egy csomó szakbizottság. Tegnap délután a jog- és pénzügyi bizottság tárgyalta a zárszámadást, illetve a szakvizsgálaton kiküldött bizottság erre vonatkozó jelentését, melyet az általános tárgyalás alapjául elfogadtak. — Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöksége alatt jelen voltak: Bészler Károly, Simonffy Imre, Ronsik Lajos, Márton Imre, Debreczeni Jenő, Schwarz Vilmos, dr. Kenézy Gyula,

Kivágott, spanglis és oldalgombos félczipők,
 gyermekek és felnőttek részére

mesés olcsón szerezhetők be.

5000 pár tornaczipő, alkalmi véel.

NEUMANN TESTVÉREKNEK

Tisza-palota.

Márk Endre. A zárszámadás részletes tárgyalását kedden délután folytatják.

Közigazgatási bizottsági ülések.

Debrecen város közigazgatási bizottsága e hó 6-án (miután 5-ike vasárnapra esik) Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt ülést tart, a melyen az egyes szakreferensek terjesztik elő május hónapra vonatkozó jelentésüket. — Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt e hó 13-án tartja rendes havi ülést, a melyen a szakelőadók jelentéseit veszik tárgyalás alá.

Leányok Tornavizsgálója.

A tündérbabák világa.

Debrecen, június 4.

A Svetits leánynevelő intézet igazgatósága tegnap délutánra tüzte ki a növendékek tornavizsgálóját. Az érdeklődés, mely a kitűnő pedagógusok által magas színvonalra emelt intézet eme kedves és gyönyörködtető vizsgálója iránt megnyilatkozott, messze túlszárnyalta az elmúlt években tapasztalt érdeklődést is. A zárda növendékeinek tornavizsgálóján nagy és előkelő közönség jelent meg. Valósággal ömlött a publikum s elfoglaltak minden talpalatnyi területet. Az udvar, a padok körös-körül tulsufoltak voltak. Ugy nézett ki a zárda óriási udvara, mint valami amfiteátrum. Még a folyosókon is tolongott, a földszinti és emeleti ablakokban szorongott a közönség, úgy, hogy jóval felül volt kétezeren a megjelent érdeklődők száma.

A magasból nemzeti zászlók lengtek alá s pont öt órakor megkezdődött a tornavizsga. Festői kép volt. Bájos leánykák, édes babák, mind egyforma ruhában vonultak fel s *Mária* Alfréda, a *kitűnő* tornatanítónő intésére, egyetlen tekintetere gyönyörködtető szabadgyakorlatokat produkáltak.

Ez volt a prolog, amely nemesak meglepte, de elbájolta a publikumot. — Olyan óriási taps és éljenriadó tört ki, hogy a színházak festettképű mesterei az életüket is szívesen odaadták volna érte.

Igazán meglepő, hogy mennyire fejlesztették a leánynevelést. Az egészség legfontosabb kellékére, a testi nevelésre is óriási súlyt fektetnek. Ezek előtt még álmodni se mertünk róla, el sem képzeltük, hogy leányok miképen tornázhatnak, a Svetits-intézet, amely az uttorók közt áll ezen a téren, az elismerés érdemét vivta ki magának, mikor meggyőzött felőle bennünket.

Egymásután, nagy csoportokban, mind-megannyian egyforma ruhában, nemzeti színű karfákkal, buzogányokkal, zászlókkal vonultak fel az osztályok növendékei. Színesebb, kedvesebb, bájosabb képet már a képelet sem alkotott. Mint valami tündérmese, úgy tűnt fel az egész.

A gyakorlatok testedzőek s amellet plasztikus mozdulatokkal teljesek. A leány-sereg gyönyörűen vonult fel, tornázott, oszlott rendekbe, csoportokba, csigavonalakba és bontakozott ki szépen a gordiusi tömkelegből.

Viharos hatása volt, mikor a tanító-nőképző intézet növendékei selyem nemzeti lobogó alatt óriási csoportban felvonultak. Üdvözölték a diszes közönséget, a zászlót magasra emelték s a nővér intésére, a zene akkordjára felhangzott ajkaikról „Isten áldd meg a magyart... A közönség menten felállott, a férfiak levették kalapjukat, magasrangu tisztak a sipkájukat s áhitattal hallgatták a szép leányok ajkáról melegséggel felzúgó magyar imádságot.

Amit azután a tornászban produkáltak, festői és meglepően szép volt. Különösen nagyhatása volt a babaharenak, a mely a veres pántlikások győzelmével végződött.

A gyönyörködtető ünnepély ezzel ért véget.

UJDONSÁGOK

Gyilkosság a Karcsuban.

— Ujabb részletek. —

június 3.

A *Gajzágó* Antal meggyilkolásának rejtélyes ügye még mindig óriási mértékben foglalkoztatja a debreceni közönséget. Sajnos azonban, hogy — bár a gyilkosnak nyomában van a rendőrség — pozitív eredményről nem számolhatunk be még most sem.

Tegnap délután ugyan hire járt, — úgy 4 óra tájban hozzánk is betelefonoztak, — hogy a gyilkos szeretője az 1000 korona jutalomdíjért jelentkezett a kir. ügyészségnél s feljelentette a gyilkost egy *Horváth* nevű suszterinas személyében. Ez azonban nem bizonyult valósnak.

A rendőrség lázas tevékenységet fejt ki a gyilkos kézrekerítése érdekében s egész nap folynak a kihallgatások, sőt *Mile* Pál r. fogalmazó este, éjjel, egész az éjjelutáni órákig vallatta a részben önként jelentkezett, részben beidézett tanukat. A közönség egyre ujabb-ujabb adatokkal járul hozzá a vizsgálathoz, úgy hogy immáron kétségtelen, hogy a gyilkos nem menekülhet meg az igazságszolgáltatás elől.

A gyilkos társa tegnap sem jelentkezett, a mi arra enged következtetni, hogy része van neki is a gyilkosságban s talán épen ő bujtotta fel a részeg embert a gyilkosságra. Nem lehetetlen, hogy a gyilkos azt sem tudta, mit cselekszik. Van ugyanis olyan tanu, a ki azt vallja, hogy a fekete kabátos alak sugta oda a társának:

— Szurd le!

Ezért nem mer jelentkezni az illető, a kinek eljárása a büntény vizsgálata folyamán ezek szerint súlyos beszámítás alá esik. *Most már tehát ártatlansága érdekében is nagyon okosan tenné, ha jelentkezne a rendőrségen.*

A holttestet különben tegnap beszentelték s hazaszállították vasuton Kolozsvárra.

Ez ügyre vonatkozó ujabb értesüléseink a következők:

A véres jelenet.

Mint a tanuvallomásokból egyre világosabb lesz, a gyilkosság még sem egészen úgy folyt le, mint azt a tanuk először vallották.

Teljesen érdektelen szem- és fültanuk szerint, mikor a részeg emberek egyike nekivágódott a fiatal embereknek s azok egyike rászólt az illetőre, hogy vigyázzon, a gyilkos megkezdte:

— Mi tetszik?!

Erre a fiatalok közül Deutch Jenő így válaszolt:

— Egyáltalán nem tetszik, a mit adnának. Menjenek szépen haza, ha részegek.

Erre káromkodva válaszolt a szürke ruhás gyilkos. Egyik fiatalur pedig visszazólt:

— Na-na, ne ágáljanak, mi heten vagyunk, maguk pedig csak ketten.

Erre azután összetűzött a két csapat, sőt vannak, a kik azt állítják, hogy az egyik fiatal ember végig is vágott botjával kétszer a feketeruhás emberen.

Tény azonban, hogy *Gajzágó* Antal így szólt:

— Ugyan fiuk, menjünk, részeg emberek elől a Jézus is kitért.

Ezt a megjegyzését azonban a gyilkos félreértette s azt hitte *Gajzágó* káromkodik, akkor sujtott felé:

A nyomozás.

A rendőrség valósággal fanatikusan hajszolja a gyilkost. A rendőrség legtalentusabb tisztviselője, *Mile* Pál rendőrfogalmazó vezeti a vizsgálatot, ugyszintén *Bardócz* és *Dobos* biztosok, a kik sok nagyon becses, komoly értékű adat birtokában vannak, a mit azonban a vizsgálat érdekében nem lehet nyilvánosságra hozni.

Tegnap 30 embernél többet hallgattak ki s most a késő éjjeli órákban is folynak a kihallgatások.

A szürke kalap.

A rendőrség reggel értesült arról, hogy a gyilkos valószínűleg egy *Csiha* Sándor nevű asztalos, a ki a Török Bálint-utcában levő *Varga*-féle házban lakik többedmagával.

Többek állítása szerint a gyilkos személyeirása nagyon is ráillik *Csihára*, a ki az emlékezetes éjszaka nem aludt otthon s reggel jókor a *Sesta*-kertben dolgozni látták.

Csiha Sándornak volt egy szürke kalapja serte-disszel, a mely kalap létezését többen állítják, sőt egy némelyik szerint ez a kalap volt rajta a gyilkosság éjjelén. *Ez a kalap azonban eltűnt* s *Csiha* azt állítja, hogy nem is volt olyan kalapja.

Csihát letartóztatták s folyik a kihallgatása még most is.

Az áldozat temetése.

Tegnap délután folyt le a közkórház halottas termében a *Gajzágó* Antal formális temetése. A hullát üvegkoporsóba tették, azután pedig ércokorsóba helyezték el. Jelen volt a temetésen az áldozat apja *Gajzágó* Tivadar, a debreceni *Gajzágó* család, *Lichtblau* Albert növendékei s nagyszámu közönség.

Dr. *Wolafka* Nándor r. kath. püspök végezte a szertartást s rövid imát mondott a halott felett.

Ezután elszállították a koporsót a vasúthoz, a honnan ma este indítják utnak Kolozsvár felé.

A csendőrség.

A csendőrség, a mely abban a pillanatban, a mint a gyilkosság színhelyén rendőrök jelentek meg, visszavonult, miután a város belső területén ilyen esetben nincs joga közreműködni, a város külsőségein akcióba lépett s hir szerint szintén fontos adatok birtokában van.

A megsebesült férj.

A rendőrségi kihallgatások eredménye nagyon terhelő *Csiha* Sándorra nézve. *Csiha* Sándor a jobb kezére meg van sebesítve. Erre vonatkozólag azt állítja, hogy munka közben vágta meg magát, de nagyon valószínűnek tartják, hogy az emlékezetes éjszakán dulakodás közben sérült meg.

A kihallgatott és szembesített tanuk egyike nagyon valószínűnek tartja, hogy *Csiha* Sándor a gyilkos.

Csiha mindent tagad, de gyanus, hogy egyáltalán nem akar emlékezni arra a kaplára, a melyet még napok előtt is hordott. Lakásán házkutatást is tartottak, de a kaplapt nem találták meg.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Református templomainkban vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: nagytemplomban Jánosi Zoltán, kistemplomban Bíró Ferenc, újtemplomban Szele György, i.potályban K. Tóth Kálmán, szegényházban Hajdu Zsigmond, csapókerthben Kovács János.

* **Főispáni vacsora.** Domahidy Elemér főispán vasárnap vacsorát ad domahidai birtokán, a melyre a városi és vármegyei tisztviselők hivatalosak.

* **Dr. Haendel Vilmos Amerikában.** Dr. Haendel Vilmos jogakadémiai dékán, aki Európa összes államait bejárta már, augusztus végén az Egyesült-Államokba utazik, hol két hónapig marad tapasztalatok gyűjtése végett.

* **Székely Társaságok Szövetsége** Marosvásárhelyen Urnapján tartotta meg alakuló gyűlését, melyen Székely Ferenc főmérnököt, a debreceni társaság ügyvezetőjét a Szövetség alelnökévé választották.

* **Kiss Áron gyásza.** — Kiss Áron püspökre sulyos családi gyász szakadt: veje, Lengyel Sándor csengeri ref. lelkész tegnap reggel 54 éves korában hirtelen elhunyt. Az ősz püspök gyöngye ereje nem igen bírja már az utazást, ezért a temetésre nem mehetett el. Felesége tegnap reggel utazott Csengerbe, hogy részt vegyen a végtisztességtételen.

* **Ácsmesterek gyűlése.** A debreceni ácsmesterek e hó 5-én, vasárnap az ipartestület kis tanácstermében gyűlést tartanak. Erre az érdekeltek mesterek minél nagyobb számban való megjelenését kéri: a választmány.

* **Halálozás.** Özv. Jámorffy Geróné szül. Békefy Anna a maga, valamint testvérei: Jámorffy Kálmán honvédkapitány ezredes nejjével és gyermekeivel; Zachár Kálmán szül. Jámorffy Szidónia férjével és gyermekeivel, valamint számos rokon nevében is, mely fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetetlen jó férjnek, testvérnek, sógorának és rokonnak, Jámorffy Geró magyar államvasuti hivatalnoknak folyó hó 2-án reggeli negyed 7 órakor, életének 48-ik, boldog házasságának 18-ik évében, hosszas betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 4-én, délután fél 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Darabos-utca 15. sz. háztól, a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 6-án, reggeli 8 órakor fog az egék urának bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki, nyugodjék békével! A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

* **Terméskilátások a vármegyében.** A budapesti gabonatözsde Hajdumegyére a következő terméskilátást közli: *Alig várható 5 métermázsa átlagban.* — Szabolcs-megyében kedvező júniusi idő közepes termést hozhat.

* **A Szent-Erzsébet-egyesület nyári mulatsága** ma lesz megtartva a nagyerdei Dobosban. A rendezőség hetek óta tartó munkája ezuttal valószínűleg megtermi gyümölcsét. Társadalmunk minden rétegében megnyilatkozó érdeklődés legalább ezt sejteti. Ha az időjárás bele nem szól a dologba, sokan lesznek a mai mulatságon, de a rossz időjárás könnyen befolyól az ilyen nyári mulatságoknak. A mulatságra nézve a rendezőség most az utolsó órában

még a következő tájékoztatást közli: 5 órakor kezdődik délután katonazenével, melynek műsora 8 szám. 8 órakor lesz a tombola. E kettőben nemcsak azok vehetnek részt, a kik családjegyet, vagy személyjegyet váltanak, hanem azok is, a kik délutáni sorsolási jegy birtokában vannak. Az efajta jegyek 40 fillér ellenében a helyi pénztáraknál kaphatók. 9 órakor megkezdődik a tánc és tart valószínűleg reggelig. A 120 tagú rendezőbizottság, melyben vannak katonák, jogászok, gazdászok, városunk egész aranyifjúsága, elegendő garancia erre nézve. Ezeknek gondjuk lesz reá, hogy mindenki sokat táncoljon és jól mulasson. Sokak a tombola iránt érdeklődnek, melyre már 400 nyeresmény van együtt. Közöttük több nagyon értékes. Érdekes újdonság számba fog menni a kávéház, hol 100 asztal körül csupa szép asszonyok és szép lányok szolgálják ki a szórakozni vágyókat. Ezeknek díszes gardájához a multkor felsoroltakon kívül újabban csatlakoztak: Baróthy Gabi, Donogán Kata és Kemény Irén urleányok. A kávéházi árak kivannak nyomtatva s így nincs mit félni a pumpolástól. Többet kérni tilos, elfogadni, tekintettel a jótékony célra, szabad. A mulatságon „Rózsalap” címen külön érdekes alkalmi lapot fognak árusítani.

* **Győzelmi lakoma.** A debreceni Uj-párt tagjai ma, szombaton este győzelmi lakomát ülnek az „Angol királynő” szálloda éttermében. Erről a párttagok csak a hírlap utján értesítenek, külön meghívó nem lesz kibocsátva. Az étkezés étlap szerint lesz.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Néhai Griczman Gyuláné született Buray Juliánna asszony folyó hó 2-án esteli 7 órakor életének 24. évében, boldog házasságának 4-ik évében hosszas betegség és szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 4-ikén délután 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a kistemplomban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni, mely végtisztességtétellel rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk: Bánatos férje: Griczman Gyula gyermekeivel. Sógorai: Griczmann József nejjével és gyermekeivel, Griczman István nejjével. Sógornéja férjével és gyermekeivel. Nagynénje Balajthy Elekné férjével és gyermekeivel.

* **A bűnügyi osztály a József kir. hercege szanatóriumnak.** Jency Miklós rendőrkapitány a József kir. hercege szanatóriumnak 10 korona 94 fillért küldött el. A rendőrségnél ugyanis e célra ilyen összeg folyt be.

* **Halálozás.** Bán Bálintné szül. Nádasdi Juliánna élt 61 évet, meghalt 1904. június 3-án, temetése június 5-én d. u. 3 órakor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nyil-utca 19. sz. háztól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe fog örök nyugalomra tétetni. A temetést Gebauer temetkezési intézete rendezi.

* **Vak tüzi lárma.** Tegnap délelőtt a Csillag-utcáról tüzet jeleztek a tüzőltó laktanyán. A tüzőltóság ki is vonult, de a tűznek hire-hamva sem volt.

* **Elveszett váltó.** Pénteken délelőtt 10 órakor a piacon egy 1250 koronáról szóló kitöltött váltó elveszett, zárt borítékban. A megtaláló szolgáltatassa az 1-ső ker. rendőrkapitánysághoz, hol illő jutalomban részesül.

* **Természetes jég** kapható és megrendelhető Péterfia-u. 64. szám.

* **Léghajót a Margit-fürdőből.** Vasárnap száll fel Brunner léghajós másodszor a Margit-fürdőtelepről, bizonyára nagy közönség előtt. A felszállás iránt igen nagy az érdeklődés. A felszállás alkalmával a Margit-fürdőtelep mellett levő utcákról a közönséget a rendőrség el fogja távolítani s csakis a telepről lehet közlelő látni a

felszállást. Ez alkalommal kosárban száll fel Brunner, miután akadt egy vállalkozó debreczeni ifju, a ki szintén fel akar szállani vele.

* **Öngyilkos leány.** Tegnap reggel fél 7 órakor Eötvös-utca 48. számú háznál Czina Róza, Kalmár Ignác tanító cselédje marólugot ivott. A rendőrségtől Szentpály Béni dr. ment a helyszínre. A 16 éves leányt kiszállították a kórházba, de a marólug oly rettenetesen összeégette a beleit, hogy életben maradása nagyon kétséges. A délelőtt folyamán künn volt a kórházban a leány anyja, ki azt beszélte, hogy a leány mindig szeretett volna bejutni a dohánygyárba munkásnőnek, de elutasították. Az anya valószínűnek tartja, hogy a leány azért lett öngyilkos. A leányt kihallgatni — tekintettel eszméletlen állapotára — lehetetlen.

* **Halálozások.** Urnapján s tegnap elhunytak Debrecenben: Gajzágó Antal r. kath. 19 éves gazdász; Farkas Márton izr. 4 hónapos; Kerekes Mihályné ref. 36 éves.

* **Adakozás.** A Jeremiás József árvái részére ma Fancsovics Mátyásné T.-Polgárról 3 korona 96 fillért, Wachler Károly pedig 1 koronát küldött be hozzánk. — Az eddigi gyűjtésünk tehát 38 kor. 8 fillér.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Fiac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Nyári kert.** Kellemesebb nyári kert nincs Debrecenben, mint a Márkus Jenőé, a hol reggeltől késő estig arnyas fák alatt, tiszta kellemes levegőn fogyaszthatja el a közönség reggeli, ebéd, uzsonna, vagy vacsoráját. Mindég gazdag, változatos étlap. Este 11 óráig friss korona sör, jégbe-hűtött italok. Vasárnap bak sör csapolás. Szerdán Magyarai testvérek, vasárnap Kiss Béla zenekara játszik. Bárá Edelsheim Gy. Lipót-féle borok literenkénti kimérése.

* **A legszebb női kézi táskák, pénzszivar- és cigarettatárcák, kézi bőröndök, koferek, utazási kellékek, ugyszintén a legcsinosabb menyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyak beszerzésére ajánljuk Mentze Henrik újdonságok áruházát, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán. Az olesó szabott ár minden darab árun kitüntetve.**

* **Férfi és gyermek szalmakalapok** óriási választékban Feketénél.

* **Somogyi Sándor szobrász-művész** allegorikus dísz-órája látható Horváth Gusztáv óraművesnél, Hatvan-utca 2.

TÁVIRATOK.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, június 3. A képviselőházban ma tárgyalták a vasutasok fizetésrendezésének ügyét. Heltai terjedelmes laboratórium bizonyítja, hogy a javaslat jobb, mint a hire, de nem áttekinthető s nincs megindokolva, ha a miniszter a megfelelő adatokat közölte volna, a vasuti sztrájk nem tört volna ki. — A tervezet méltányosabb, mint az állami tisztviselőké. Sőt az altisztek helyzete is jobb az államiakénál, mert míg egy postaaltiszt legfeljebb 1400 korona fizetésig mehet fel, addig a vasuti altiszt 2000 koronáig felviheti. Elismeri azonban, hogy a lakberek a réginél rosszabbak a javaslatban. Miklós Odón a régi lakbér fentartását kéri. Hieronymi ezt ellenzi, Dobiécky Sándor a kezdő fizetést magasabbra kívánja megszabni, mert a levonások miatt ezekből nem lehet megélni. Az új lakbér, valamint a minősítés leszállítása helytelen. Hieronymi kijelenti, hogy a kezdő

6
fizetést nem emelheti, de mindent elkövet az aránytalanságok eloszlatására. Nem teljesítheti a memorándum ama követelését, hogy az alsóbb osztályokban 2 évenként előlépjének, továbbá, hogy a fegyelmi bizottságok tagjait a hivatalnokok szabadon válasszák. A középfoknál azonban a tisztviselők előhaladását jogosnak tartják. Holnap folytatják a tárgyalásokat.

A vasuti sztrájk vezetői a bíróság előtt.

Budapest, június 3. Turchányi, Szeide, Margulit, Jovanovics és Kósa tagadják, hogy közhivatalnokok lennének. Sztrájk-bizottság nem volt, csak békéltető-bizottság s ennek voltak tagjai. Az államvasut magánvállalat s olyan esküt mint ők, a villamos kalauzok is tesznek. Délután Veréb Mihályt, Komlósit, Patinkát, Brauert, Faludit, Kardost hallgatták ki. Utóbbi kijelenti, hogy ő 19. és 20-án szabadságon volt s miután a pályaudvart elzárták, nem mehetett vissza. Nem érzi magát bűnösnek, miután csak békéltetni akart. A kiáltványokért a felelősséget azonban elvállalja. Mindannyian tagadják, hogy közhivatalnokok. A tárgyalást holnap folytatják.

Fenyő Sándort kiadják.

Genf, június 3. A svájci Lausanne-ban a szövetségi bíróság kimondta, őt szavazattal őt ellen, hogy Fenyő Sándort a budapesti bíróságnak kiadják.

Megvert külügyminiszter.

Berlin, június 3. Ujabb jelentések szerint, mikor Dolgoruki herceg Lamsdorf minisztert megverte, utóbbi hadsegédével az úgán sétált. Dolgoruki rárohant s botjával összeverte. Pétervárot az eset nagy feltűnést keltett. Lamsdorfnak állásáról körülbelül le kell mondania. A cár magához hívatta Murdivjev igazságügyminisztert, a kit Lamsdorf utódjául emlegetnek. Dolgoruki herceg a rendőrségen azt vallotta, hogy Lamsdorf külügyi politikája kergette Oroszországot veszedelembé s a japán-háborúba, ezért inzultálta.

A keleti háború.

London, június 2. A Standard jelenti Tientsinből tegnapi kelettel: A pekingi nagytanács jegyzéket intézett az orosz következ, melyben figyelmeztette arra, hogy az orosz csapatok, ha a semleges területi kerületeket elhagyják, ne rombolják le az épületeket, amelyeket a bennlakók használnak, mert ebből a semlegességi törvények komoly megsértése következne. Ezenkívül a nagy tanács Ma tábornokhoz intézett táviratot azzal az utasítással, hogy ezt a közlést juttassa az összes orosz tisztetekhez.

A francia kulturharó.

Toulon, június 2. Mivel az egyik elővárosi templom plébánosa nem akarta első áldozásra bocsátani azokat a gyermekeket, kik az iskolai ünnepek alkalmával az Internacionálét énekelték, mintegy ezer tüntető rohanta meg a templomot, összezúzták a templomban lévő székeket és földre szórták a szobrokat. Rendőrség és csendőrség lépett közbe a rend helyreállítására.

Péter király koronázása.

Belgrád, június 3. Nem felel meg a valóságnak a lapok ama hire, hogy Péter király koronázásán csak a bolgárok és a montenegrók jelennek meg. A koronázáson a cár is képviselve lesz, még pedig az uralkodó család legtekintélyesebb tagjával, Wladimir nagyherceggel. Az olasz király képviselőjében Turinó gróf, a király rokona lesz jelen. A magyar királyt is egy királyi herceg képviseli a koronázáson, a ki számára a belgrádi Grand Hotel első emeletét rendezik be. Koburg Ferdinánd és Nikita fejedelmek fiukkal, a trónörökösökkel jelennek meg. Ugyancsak a koronázás napján nagykorúsítják György szerb herceget, a trónörökösöt.

A dominikai vizeken.

Washington, június 2. Bovel portau princei amerikai követ azt jelenti, hogy az Indefatigable nevű angol hadihajó odaérkezett. A hajó megérkezését a forradalmi zavargásokkal hozzák kapcsolatba. A dominikai vizeken két amerikai hadihajó is van, egy harmadik pedig utban van.

Nyilttér. *)

Tekintetes
Rakottyay László urnak
Helyben.

Kedves Barátunk!

F. évi május hó 28-án nyert megbízásodhoz képest Bor János urtól, mint a „Függ. Hajduság” felelős szerkesztőjétől felvilágosítást kértünk lapjának f. évi május hó 28-án megjelent számában „Háttér a modellhez” című — magad és többek által is read vonatkoztatottnak látszó közleményt illetően az iránt, hogy vajjon áll-e ezen cikk bárminemű összeköttetésben személyeddel?

Miután Bor János ur, ez ügyben hozzá intézett amaz egyenes kérdésünkre, hogy vonatkozik-e fenti cikk Te read? más választ, mint — a mit ez általad előbb már írásban hozzá intézett kérdésedre, hasonlóképen írásban is adott, — „hogy kire vonatkozik, azt nem tudhatom, de a cikkért a felelősséget a sajtó-bíróság előtt vagy bárkivel szemben elvállalom” — nem adott, a mely választ, hozzá intézett nyílt kérdésünkre elégségesnek nem találván, az ügynek további elintézése céljából megbizottjainak megnevezésére kértük fel.

Miután eme kérdésünkre eleget tenni nem akart: read nézve Bor János urral szemben, az ügyet elintéztnek tekintjük.

Hajduszoboszló, 1904. május 30.

Erdős Lajos.
Varga Elemér.

Barátainknak fent közölt és hozzám intézett sorai után azon meggyőződésben vagyok, hogy ügyemet nyugodtan bocsáthatom a családi élet sérthetlenségét, a jó izlést s a művelt társadalmi szokásokat tisztelni tudó közönség ítélte alá.

Hajduszoboszló, 1904. június 2.

Rakottyai László.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

ZONGORA

SCHMIDT S.

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szál ítója.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa utóda
Debreczen, Kistemplombazár.

Raktárra érkeztek:
Francia batist.

Zephyr. Mosó grenadin.
Angol ruha-vásznak.

Himzett és áttört batist.
Mosó kretonok.

Óriási választék!

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a hres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Valamint Tóth Béla gyógyszeráránál.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor”

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Haszonbérlet.

Weszprémy István hajdubadházi lakos tulajdonát tevő, Bököny község határában a hadházi közlegelő szomszédságába fekvő 500 holdas tagbirtok a jövő 1905 év január hó 1-ső napjától, a hajdubadházi határban fekvő 280 holdas tagbirtok pedig 1906 év január hó 1-ső napjától 6—10 évre haszonbérbe lesz kiadandó.

Mindkét tag megfelelő gazdasági építéssel felszerelt, nagyrészen szántóföldből álló s a búzát is megtermő jó barna homoktalaj. A nagyobb tagon 20 kat. hold dohánytermelési engedély van.

Részletes feltételek földtulajdonosnál, Hadházon tudhatók meg.

Uj üzlet

Minden olcsó és semmi sem drága!

Uj üzlet

Megnyilt Debreczenben: a „Bika” szálloda mellett lévő Ranunkel posztó nagykereskedő két emeletes palotájában a **maradék aruház** hol angol és francia ruhaszövetek, delcinek, katisztok és minden elképzelhető mosó árú, divatos bluzok, alsó szoknyák, kész gyermekruhák és könyvek óriási választékban és olcsó árban árusítanak el. — A maradékok nagyobb része nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradékaiból vásároltattak össze készpénzért és így mindig a legújabb és legdivatosabb árú áruak a n. é. közönség rendelkezésére. Tömeges látogatást kér

a Maradék Aruház (Bika szálloda mellett, Ranunkel-ház.)

Uj üzlet

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni”.

Uj üzlet

Eladó ingatlanok.

1. Teleki utca 98. számú ház.
2. Homokkerti 729 négyszögöl szőlő.
3. Ondódi (Czuczai) 8 hold, 100 négyszögöl föld.

Értekezhetni:

a Takaré- és Hitelintézetnél,
Csapó-u. 4. sz. a., a hivatalos órák alatt.

Az Első Debreczeni Kézizálog Kölesön-
Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-utca 9.

szám alatt, (az Osztrák-Magyar-Bank mellett). Kölesönöket ad: arany ezüst, értékpapír, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamat mellett.

AZ IGAZGATÓSÁG.

3752/1904. számhoz.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága az 1904 évi május hó 16-án kelt 27/1904. kgy. számú határozatának, a Hajdubadház-polgári törvényhatósági közút 6., 98., 11., 31. szakaszán lévő ciklops kőburkolatu utépités helyreállítását 89810 korona 70 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1904 évi június hó 9-ik napjának 10 órájára az alispán hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg illetve az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy a bánatpénznek a állampénztáránál adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb. történet letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóbanforgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban napoként megtekinthetők.

Debreczen, 1904. május 28.

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, alispán.

Uj vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy vizvezeték, légszesz, fürdőberendezés, clozettek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszerelését, épület- és díszmű-bádogos munkákat készítünk. Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket, szakértelmű kivitelben, jótállás mellett.

Elfogadjuk javításokat
és átalakításokat.

A n. é. közönség pártfogását
kérvé, tisztelettel:

MATHÉ és TÓTH,
vállalkozók, Peterfia-u. 19. sz.

Telefon szám: 321.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint Csapó-utca 18. szám Vár utca sarkán levő amerikai vegyészeti ruhatisztító és javítóintézetemhez a tisztelt megbízóim kényelmére

Piacz-utca 72. szám alatt

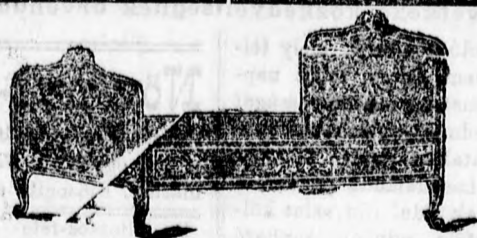
Főző E. órák és ékszerész ur üzletében fiók gyűjtő telepet létesítettem ahol elfogadjuk tisztítás és javítás alá mindennemű ur és nő öltönyöket, csipkét, napernyőket stb. a legszébben és legjutányosabb árak mellett.

Midőn a n. é. közönségtől sem fáradságot sem költséget nem kimélve, azon reményben, hogy becses pártfogásával továbbra is szerencsés éltet.

Vagyok királó tisztelettel

Minárik József

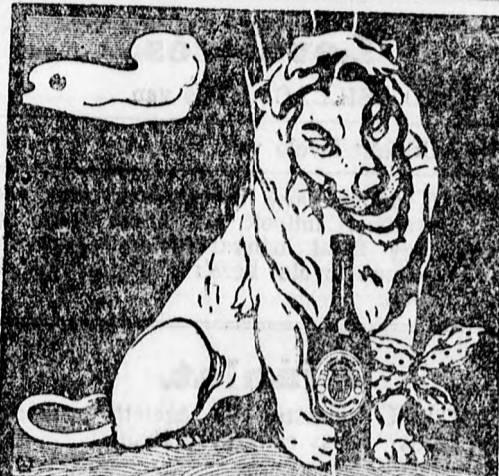
amerikai vegytisztító intézet tulajdonosa.

Méhészeti cikkek különlegességei
Kerti padok és vasutórok; kertészeti szerszámok. Épület és butorvasalások. Gazdasági felszerelések. Gyermek-kocsik egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. Fürdőkádák és jégszekrények legolcsóbban beszerezhetők:

Tóth Gyula,
vas nagykereskedő,

Piacz-utca 20. és 27. szám.

BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Napernyők

szines és fekete,
En-tout-cas-k

Csipke-napernyők

legnagyobb választékban

kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatárúházába,
Debreczen, Kossuth-utca 5.

Tavaszi idényre.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„BOLYGÓ CSILLAG” levele van.

„ÁRVÁCSKA” levele van.

MELYIK nőten vagy özvegy vagyonos, esetleg jó állású művelt úri ember volna hajlandó egy fiatal leányt ismeretséget kötni. Teljes című levelet kérek „Tündér” jellegre a kiadóba.

Ajánlat.

PEMETEFŰ maláta, és égetett cukorkák kaphatók, Riesz cukrázdájában.

BIKSZÁDI és SZOLYVAI ásványvizek, friss töltésűk, valamint szalmakalap lacgok kaphatók Főlegyházi János fűszerüzletében — Piacz- és Miklós-utca sarok.

KITÜNŐ kötött harisnyák, 3 pár kötött női harisnya 70, 3 pár férfi 50 kr. — Gyermekharisnyák minden árban. Harisnya-fejlesztései jutányosan készített, Márton Gyula, a Bika szálloda mellett.

NÁDSZÉKEK szövését elvállalom vidéken is, vidékről egy levelezőlap elegendő, ugyanitt ruggyantabélyegző megrendelhető. Csonka Dániel utóda önműködő görfüggöny szerelő Debreczen, József kir. herczeg-utca 65.

CSAPÓ-utca 11. sz. házban 1 raktár, betonrozott pinczével kiadó. Értekezhetni Polgári Takaréksz. Piacz-u. 83.

A SZENT ANNA-utca 5. sz. házban két egymásba nyílló emeleti utcai szoba kiadó. Értekezhetni ugyan itt az emeleten.

ELSŐ rendű bolt és raktár helyiség Debreczen város legforgalmasabb pontján Csapó-utca 10. szám alatt 1905. májustól kezdve már most kiadó. Értekezhetni ugyanott az emeleten lakó tulajdonossal.

BORSY-féle pemetefű-cukor, köhögéssnél a legjobb cukorka 1 doboz 20 fillér. — Kapható Buday cukrárszda, Jósa és Jóna drogueriájában.

BOCSKAIKERTBEN, villa nyaralásra kibérelhető. Felvilágosítást e lap kiadóhivatala ad.

EGY intelligens fiatal kereskedő segéd rőfős üzletbe ajánlkozik. Czim a kiadóban.

KITÜNŐ hegyi borok 13, rizling 17 krajczárjával literje Piacz-utca 34. számház pinczében ismét kapható.

CSINOSAN berenhezett fűszerüzlet kiadó. Czim a kiadóban.

HORDÓK, használt boros olosón kaphatók. Hunyadi-utca 17. szám.

TERMÉSZETES jég kapható és megrendelhető. Péterfia-u. 64. sz.

FELTÜNŐ, olcsó és elegáns kalapot csakis Fein Karolin női kalap divattermében vehet Kossuth-utca 8. sz.

SÖR, Hagenmacher-féle göliát malásör üvegenként 22 krajczár Váray József kereskedésében.

Kereslet.

TANULÓNAK ügyes fiu felvétetik Debreczeni első Elektrotechnikai vállalatnál. Kossuth-utca 1. szám.

EGY szaktanfolyamot végzett könyvelő szabad óráiban könyvelést elfogad. Czim a kiadóban.

EGY szakképzett gépész kerestetik a nyári cséplésre. Czim a kiadóban.

GYERMEKTELEN házaspár kerestetik házmesternek. Kandia-u. 5. szám.

Eladás.

ELADÓ HÁZAK: 1. Csokonai utca 37. szám 2. Baros-utca 24. sz. házastelek. Értesítést ad a Debreczeni első takarékpénztár titkársa.

ELADÓ vagy bérbe kiadó egy üzlethelyiségnek igen alkalmas ház a Hadházi uton, szemben a Vilmos laktanyával. Értekezhetni a főkapitányságnál Botos Andrásnál.

EGY új gyalupad van eladó a házmesternél Varga-utca 15. szám.

HUSZ hektoliter 1903 évi kitünő minőségi fajbor eladó. Czim a kiadóban.

EGY egészen új, matt aranyozott kereszturos Wirth-féle zongora, családi körülmények miatt eladó. Czim a kiadóban.

SÁMSOMI kerti bor 1903 évi tisztán kezelt eladó. Tizenháromváros-u. 5. sz.

JÉGSZEKRÉNY használt de jó karban eladó. Csapó-utca 10. sz. emeleten.

Szent-Anna-utca 36. szám alatt

megnyitotta
Molnár Jenő

fűszer- csemege- és
borkereskedését.

Meghívás.

A Debreczeni Első Temetkezési Egylet,
mint szövetkezet

felügyelő bizottsága, a szövetkezet igen tisztelt tagjait az alapszabályzat 18. §. b) pontja értelmében

f. 1904 évi június hó 19. napjának délután 3 órájára, Debreczenben, Csapó-utczán, a „Korona” vendéglő disztermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

ezennel egybehívja.

Tárgy:

1. A felügyelő bizottság által foganatosított vizsgálat eredményének ismertetése és bejelentése.
2. Esetleges indítványok.

Debreczen, 1904. június hó 3.

A felügyelő bizottság.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31 IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczsépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát napal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sümör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arczpor, mely az arcnak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadoz ára 50 fillér. — Nagyobb doboz 1 és 2 korona. — **A Mollitergin**, legkiválóbb arcz s különösen kéz- és bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kéz- bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifújta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz- és arczbőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergia ára 1 korona. Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel. Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegeségekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőrtörést s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs. Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona. — A Mihalovits-féle —

Iztelen csukamájolaj teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — A Mihalovits-féle China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.